

GS-brief

Datum
23 januari 2024

Zaaknummer
2012-020480

Inlichtingen bij
Provincieloket
026 359 99 99
post@gelderland.nl

Openbaar

Onderwerp
Railterminal Gelderland- voornemen tot beëindigen van het project

Blad
1 van 5

Beslispunten

- Besluiten tot het voornemen om het project Railterminal Gelderland te stoppen
- Statenbrief conform inliggend concept vaststellen

Bevoegdheidengrondslag

- Artikel 158, eerste lid, onder a, Provinciewet

Ambitie en thema

- Ambitie 4 Regionale economie

Thema:

- Gelderse corridor

Portefeuillehouder

Helga Witjes

Afdeling

Gebiedsontwikkeling en Uitvoering

Samenvatting t.b.v. openbare besluitenlijst

Sinds 2016 werkt de provincie Gelderland aan de planvorming voor de aanleg van een Railterminal Gelderland (RTG) op de Betuweroute. Deze RTG maakt in Gelderland goederenvervoer over spoor mogelijk naast vervoer over weg en water en versterkt de logistiek als economische factor in de regio. Vervoer over spoor is duurzamer en ontlast het wegennet. Via een lang en zorgvuldig traject heeft de uitspraak van de Raad van State geleid tot een onherroepelijk inpassingsplan. Op basis van het beschikbaar gestelde budget van de provincie van 67,5 miljoen inclusief 12 miljoen van het Rijk, is gestart met de voorbereidingen om het project te kunnen realiseren. De aanbesteding is eind 2023 gesloten. Deze aanbesteding betrof de aanleg van de RTG én exploitatie.

Begin januari werd duidelijk dat deze aanbesteding geen inschrijvingen heeft opgeleverd. Gedeputeerde Staten (GS) hebben vervolgens de gevolgen en opties verkend. Zij concluderen dat de RTG binnen de gemaakte afspraken niet haalbaar is. De gestegen kosten voor de aanleg van sporen en infrastructuur op de terminal is door de markt financieel niet rond te krijgen. Dat is zeer teleurstellend gezien de nog steeds actuele beleidsopgave, een onherroepelijk inpassingsplan en beschikbaar gestelde en al deels uitgegeven budget. Inmiddels zijn de nodige investeringen gedaan en een aantal voorbereidende werkzaamheden door de provincie gepland en deels al aanbesteed en in voorbereiding. Provinciale Staten worden over het voorgenomen besluit van GS om met het project RTG te stoppen, geconsulteerd tijdens de Statenvergadering op 31 januari.

Datum
23 januari 2024

Zaaknummer
2012-020480

Blad
2 van 5

1 Aanleiding (inleiding) / bestaand beleid

Op 29 december 2023 sloot de inschrijvingstermijn voor de aanbesteding concessie aanleg en exploitatie Railterminal Gelderland. Er zijn geen inschrijvingen op de concessie ontvangen. Hiermee eindigt de aanbestedingsprocedure zonder exploitant voor de Railterminal Gelderland. In het Coalitieakkoord is afgesproken dat als er geen exploitant gevonden wordt, het project Railterminal Gelderland stopt. Het Coalitieakkoord sluit ook verdere investering of subsidie in het project uit. Bij het vaststellen van het inpassingsplan RTG in juli 2021 is met PS afgesproken dat de realisatie van de RTG pas start als er een exploitant is. Daarnaast is toegezegd dat de aanbestedingstermijn niet meer zou worden verlengd na 29 december 2023.

Gedeputeerde Staten constateren dat op basis van deze afspraken realisatie van de RTG niet mogelijk is tenzij de Staten deze afspraken willen heroverwegen. Om dit te verkennen worden de Staten geconsulteerd.

Op korte termijn dienen onomkeerbare werkzaamheden uitgevoerd te worden, zodat de RTG te realiseren is binnen de dwingende planning als gevolg van de aansluiting op de Betuweroute. Het gaat dan met name om het kappen van alle opgaande begroeiing, aanleg van (blus)voorzieningen op het ContainerUitwisselPunt (CUP), verlegging van kabels en leidingen en start met de realisatie van de ontsluitingsweg en bouwrijp maken terminalterrein. Dat betekent consultatie over het voorgenomen besluit om te stoppen met het project RTG tijdens de Statenvergadering op 31 januari 2024.

2 Inhoud voorstel / argumenten voor en tegen

Met de afronding van de aanbesteding van de concessie aanleg en exploitatie RTG zonder inschrijvers constateert U dat de opdracht van PS om een railterminal te realiseren niet uitgevoerd kan worden. Het project zou alleen doorgang kunnen vinden als de met u gemaakte afspraken worden aangepast, Het gaat dan concreet om:

- Een aanvullende financiering voor de realisatie van de RTG;
- Het doorlopen van een nieuwe aanbestedingsprocedure met gewijzigde voorwaarden;
- Het starten van de realisatie van de RTG zonder dat er een exploitant is.

U legt de bijbehorende consulterende Statenbrief met spoed voor aan Provinciale Staten, omdat u daarmee PS de mogelijkheid biedt om op die gemaakte afspraken terug te komen. Dit vanwege het uitvoeren op korte termijn van onomkeerbare werkzaamheden om het project wel te kunnen realiseren binnen de dwingende planning als gevolg van de aansluiting op de Betuweroute. Het gaat dan onder andere om het kappen van alle opgaande begroeiing, aanleg van (blus)voorzieningen op het ContainerUitwisselPunt (CUP), verlegging van kabels en leidingen en starten met de realisatie van de ontsluitingsweg en bouwrijp maken van het terminalterrein.

Datum
23 januari 2024

Zaaknummer
2012-020480

Blad
3 van 5

Er is inmiddels een € 15 tot 20 mln. aan voorbereidingskosten gemaakt en het project is uitvoeringsgereed.

3 Consequenties

- Financieel

Financiële dekking, uit incidentele middelen, nl:

- Investeringsbudget bestuursperiode

- Juridisch
- Beleidsmatig
- Duurzaamheid

Toelichting consequenties

Financieel

Als het project wordt stopgezet moeten alle werkzaamheden voor de voorbereiding realisatie worden beëindigd, waaronder de verlegging van kabels en leidingen, de realisatie stroomaansluiting van de RTG, aanleg voorzieningen ProRail terrein, kap van bomen en struiken, vergunningaanvragen ed. De lopende opdrachten moeten worden beëindigd en afgerekend zodat de balans van de uitgaven kan worden opgemaakt.

Het ministerie van I&W moet worden geïnformeerd over de keuze om te stoppen met het project Railterminal Gelderland. Vervolgens moet met hen het gesprek worden gevoerd over de gemaakte kosten van ProRail voor het ontwerp en het voorbereiden van het uitvoeren van de aansluiting van de RTG op de Betuweroute. Insteek van dit gesprek is dat Rijk en provincie ieder 50% van de gemaakte kosten dragen.

Voor het toekennen van een bijdrage aan de gemeente Overbetuwe voor de gebiedsmaatregelen en verbreding viaduct over de A15 is geen grondslag meer; er is geen noodzaak voor deze maatregelen als de ontwikkeling van de Railterminal Gelderland niet doorgaat. De gemeente Overbetuwe moet hierover worden geïnformeerd. De gemeenten Nijmegen en Overbetuwe moeten samen worden geïnformeerd dat de bijdrage aan de herinrichting Afslag 38 wordt heroverwogen bij het beoordelen van de ingediende subsidieaanvraag van € 8 mln.

De definitieve financiële balans kunt u pas opmaken als alles is afgerekend en er helderheid is over de wijze waarop de bijdrage vanuit het BO-MIRT wordt afgerekend. Naar verwachting is hier een maand of drie voor nodig. Aansluitend wordt Provinciale Staten besluitvorming voorgelegd over het restant budget van het project.

Juridisch

Het onherroepelijke inpassingsplan RTG wordt voorlopig in stand gehouden en de aangekochte gronden blijven in beheer van de provincie. Dit maakt een herontwikkeling van de locatie voor andere doelen realistischer.

Beleidsmatig

De blokkade van de locatie RTG in de verkenning voor het verplaatsing van het emplacement Arnhem Oost heft u op, om gebruik van de locatie mogelijk te maken en hierover de gemeente Arnhem en ProRail te informeren.

Duurzaamheid

- De terminal zorgt bij volledige benutting voor een CO₂ reductie van 50 kiloton CO₂ per jaar, dit is 5% van CO₂-uitstoot van het goederenwegvervoer in Gelderland;
- De terminal zorgt door de veel lagere uitstoot van stikstof bij vervoer over spoor voor een structurele reductie in de uitstoot van stikstof.
- De terminal zou de eerste terminal in Nederland zijn waar treinen zeilend binnenkomen waardoor er vrijwel uitstootloos wordt gewerkt.
- De terminal past in het Europese en landelijke beleid voor modal shift: vervoer over de weg binnen Europa zoveel mogelijk te vervangen door vervoer over water en spoor.
- Door de drie vervoerssoorten te combineren wordt de regio Nijmegen een aantrekkelijke vestigingslocatie voor (logistieke) bedrijven en wordt de regionale en nationale economie versterkt.

4 Risico's

De risico's worden toegelicht in de bijgevoegde consulterende Statenbrief.

5 Vervolgproces

Provinciale Staten consulteren door middel van de bijgevoegde consulterende Statenbrief. Nadat de financiële balans is opgemaakt wordt een voorstel voor besluitvorming aan de Staten voorgelegd over de resterende budgetten.

6 Communicatie en participatie

Gemeente Overbetuwe informeren over de besluitvorming over de RTG en de vervallen bijdragen voor gebiedsmaatregelen en herinrichting Afslag 38.

De gemeente Nijmegen informeren over de heroverweging van de bijdrage Afslag 38 bij de beoordeling van de subsidieaanvraag.

ProRail en gemeente Arnhem per brief informeren over de opheffing van de blokkade op nader onderzoek naar de mogelijkheid om de locatie van de RTG te benutten voor de verplaatsing van het emplacement Arnhem Oost.

Datum
23 januari 2024

Zaaknummer
2012-020480

Blad
5 van 5

Bijlage(n)

1 Consulerende Statenbrief